

СИЛАБУС

Дисципліна з підготовки бакалавра:
«Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи»

Спеціальність	17 «Терапія та реабілітація»
Освітня програма	ОПП «Фізична терапія»
Рівень вищої освіти	бакалавр
Навчальний рік	2026_ - 2027_
Статус дисципліни (обов'язкова/ вибіркова)	обов'язкова
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	4
Курс / семестр	4/ 7-8
Укладач (і)	к.мед.н., доцент ЗВО О.К. Шевчук
Викладач (і), гостьові лектори	к.мед.н., доцент ЗВО О.К. Шевчук, к.мед.н., доцент ЗВО І.К. Палій, к.мед.н., доцент ЗВО С.В. Франчук
Місце проведення, контакти	intmed.mf2@vnmu.edu.ua, вул. Стуса, 11 (ВОКМРЦВВРЗН) +380633779097

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Програма дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево судинної та дихальної системи» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців першого(бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності 17 «Терапія та реабілітація».

Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Фізична терапія», циклу професійної підготовки бакалавра першого (бакалаврського) рівня освіти, розрахована на 4 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом 7-8 семестру на 4 році навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи», вивчення якої необхідно для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки. Предметним напрямком програми є «Фізична терапія», програма орієнтована на отримання знань про відновлення та запобігання порушень структур і функцій організму, рухової та заняттєвої активності й участі людини з порушеннями функціонування з урахуванням середовищних і персональних факторів: медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціально-економічних; вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності; законодавчої бази;

професійної етики та комунікаційної компетентності, формування практичних навичок тавмів: спостереження, опитування, оцінювання та вимірювання у фізичній терапії та ерготерапії, обробки інформації; планування та реалізації заходів фізичної терапії та ерготерапії; комунікації; надання домедичної допомоги, формування навичок опитування, обстеження пацієнта, призначення плану обстеження, інтерпретації результатів лабораторного та інструментального обстеження пацієнта

Пререквізити освітнього компонента. Вивчення дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи» базується на знаннях основних природничо-наукових дисциплін: анатомії, медичної біології, медичної і біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, нормальної та патологічної фізіології, латинської мови та медичної термінології, основ клінічної медицини та стратегій охорони здоров'я, інтегрується з цими дисциплінами. Дисципліна закладає основи для успішної професійної діяльності бакалаврів фізичної терапії та науково-практичного поглибленого опанування знань з кардіології та пульмонології на першому рівні вищої освіти

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи» є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для оцінки та контролю при порушеннях діяльності серцево-судинної та дихальної систем.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи» є:

- засвоєння основних понять предмету з метою оцінки реабілітаційного потенціалу пацієнта;
- вивчення особливостей основних функціональних компонентів обстеження та контролю серцево-судинної та дихальної систем;
- вивчення найважливіших синдромів у клініці внутрішніх захворювань та їх семіологічне тлумачення;
- оволодіння методиками проведення основних фізикальних та спеціальних інструментальних методів обстеження пацієнтів з порушеннями дихальної та серцево-судинної систем;
- оволодіння тестами, шкалами та опитувальниками для дослідження серцево-судинної та дихальної систем;
- формування у ЗВО морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з пацієнтом.

Компетентності (загальні, спеціальні), значення для професійної діяльності.

загальні (ЗК):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні)(СК):

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 1).

функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 1) та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 15. Здатність брати участь у розробленні заходів і пропозицій щодо удосконалення фізичної терапії на місцевому, регіональному та національному рівнях у межах своєї компетентності.

СК 16. Здатність застосовувати у професійній діяльності законодавчі, нормативно-правові акти України, міжнародні та інші документи, що стосуються організації надання послуг з фізичної

Постреквізити освітнього компонента.

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН 1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 2. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 3. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 4. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 5. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 6. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 1), трактувати отриману інформацію.

ПРН 7. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 8. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 9. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності (додаток 2).

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності (додаток 2).

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-довідкові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (додаток 2), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	18
Практичні заняття:	44
Самостійна роботи:	58
Всього	120

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
Модуль 1	
1	Реабілітаційне обстеження осіб для оцінки стану серцево-судинної системи: збір скарг, анамнезу, проведення об'єктивного обстеження (огляд, пальпація, перкусія, аускультация, визначення ЧСС та пульсу в нормі, при фізичному навантаженні, аритмія).
2	Обстеження, методи оцінки та контролю при синдромі артеріальної гіпертензії: вимірювання АТ, класифікація АГ, індивідуальна оцінка загального ССР, шкала SCORE, індекс Робінсона. Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ. ЕКГ- ознаки гіпертрофії відділів серця.
3	Обстеження, методи оцінки та контролю при Гострому та хронічному коронарному синдромі. ЕКГ діагностика. Холтеровський моніторинг ЕКГ.
4	Функціональні проби з фізичним навантаженням (проба з 6-тихвилинною ходьбою, тредміл, велоергометрія, проба Мастера).
5	Обстеження, методи оцінки та контролю при синдромі серцевої недостатності. Шкали для оцінки задишки. Ехокардіографія. Маркери СН.
6.	Підсумкове заняття: «Методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної системи».
7.	Реабілітаційне обстеження осіб для оцінки стану дихальної системи: збір скарг, анамнезу, проведення об'єктивного обстеження (огляд, пальпація, перкусія, аускультация, визначення ЧД, типу дихання).
8.	Спеціальні методи дослідження дихальної системи. Функціональні методи дослідження: спірометрія, пневмотахометрія, пікфлоуметрія. Сила дихальних м'язів, бодіплетизмографія.
9.	Лабораторні та інструментальні методи діагностики при порушеннях дихальної системи.
10.	Обстеження, методи оцінки та контролю при синдромі бронхіальної обструкції та підвищеній повітряності легень (бронхіальній астмі та ХОЗЛ).
11.	Обстеження, методи оцінки та контролю при пневмонії, ДН. Прогностична шкала PORT, шкала SMART-COP.
12.	Диференційований залік

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи:</u> усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
*Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Проводиться на останньому практичному занятті і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
** Підсумковий контроль - іспит	Проводиться під час екзаменаційної сесії за графіком іспитів (і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf

	).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf))

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів
Підсумковий контроль з дисципліни	Сума балів за екзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у

повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна

інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поводження в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацюють навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. *Для спеціальностей галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» на практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувачі не допускаються до заняття,

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри (*назва кафедри*)); при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальний заклад режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідаються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/>

кафедра *назва кафедри*) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра *назва кафедри*/ Студенту/аспіранту/форма навчання/курс/навчально-методичні матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра> студенту/аспіранту

ЛІТЕРАТУРА

Базова з дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи»:

1. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях органів дихання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / кол. авт. — Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025.
2. Сучасні додаткові методи обстеження серцево-судинної системи / за ред. проф. Ю. М. Мостового. — Львів: Видавець Марченко Т. В., 2023. — 288 с.

3. Пропедевтика внутрішньої медицини (підручник) / за ред. В. Є. Кондратюка, М. О. Станіславчука. — Вінниця: Нова Книга, **2022**.
4. Сучасні інструментальні методи дослідження в діагностиці захворювань органів дихання: навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів, терапевтів, пульмонологів, сімейних лікарів / Ю.М. Мостовой та ін. Львів, **2022**. 308 с.
5. Сучасні додаткові методи обстеження серцево-судинної системи: навч. посіб. / Ю.М. Мостовой та ін. Львів, **2022**. 287 с.
6. Практикум з основ кардіології [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. Закладів вищої освіти [спец. "Фізична терапія, ерготерапія" освітньої програми "Фізична терапія"] / І. В. Кіреєв [та ін.] ; НФаУ. - Електрон. текстові дан. - Харків : НФаУ, **2021**. - 57 с.
7. Практикум з основ пульмонології [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. Закладів вищої освіти [спец. "Фізична терапія, ерготерапія" освітньої програми "Фізична терапія"] / І. В. Кіреєв [та ін.] ; НФаУ. - Електрон. текстові дан. - Харків : НФаУ, **2021**. - 61 с.
8. Клінічне обстеження дитини / О. В. Катілов та ін. — 3-тє вид. — Вінниця: Нова Книга, **2021**.
9. Функціональна діагностика / за ред. О. Й. Жарінова, Ю. А. Іваніва, В. О. Куця. — Київ: Четверта хвиля, **2021**.
10. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими : підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / А. В. Єпішин [та ін.] ; ред. А. В. Єпішин. — 2-ге вид., без змін. — Тернопіль : Укрмедкнига, **2021**. — 768 с.
11. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик та ін., 6-е вид., випр. і допов. Київ: ВСВ «Медицина», 2020. 552 с. - 12 с. кольор. вкл
12. Практикум з курації терапевтичного хворого і написання навчальної історії хвороби / С. М. Андрейчин та ін. Тернопіль: Укрмедкнига, 2019. 111 с.
13. Kovalyova O. M., Shapovalova S. O., Nizhegorodtseva O. O. Propedeutics of Internal Medicine. 5th ed. Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. Pt. 2 : Syndromes and diseases = Синдроми та хвороби. 2020. 264 p.
14. Свінціцький А.В. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини. Київ: Медицина, 2019. 1008 с.
15. Керівництво з клінічного обстеження терапевтичного хворого та написання історії хвороби: Навчальний посібник для студентів медичних вузів, які навчаються українською, англійською мовами / Ю.М. Мостовой та ін. 3-тє вид. Київ, 2018. 120 с.
16. Медицина за Девідсоном: принципи і практика С. Г. Ралстон та ін., 23-є видання: у 3 томах. Київ - Медицина, 2018. 258 с.

Допоміжна з дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи»:

1. О.Й. Жарінов, В.О. Куць. Основи електрокардіографії. Четверте видання, перероблене і доповнене. Київ: Четверта хвиля, 2020. 248 с.3.
2. Thomas James, Monaghan Tanya. Oxford Handbook of Clinical Examination and Practical Skills Oxford, 2014. 772 p.
3. Ed. Lynn S. Bickley, Peter G. Szilagyi Bates'. Guide to Physical Examination and History Taking. Philadelphia, 2017. 1066 p.
4. Davidson's Principles and Practice of medicine / Stuart H. Ralston et al. 23rd ed. Edinburgh: Elsevier, 2018. '1417p.
5. Hampton John. The ECG Made Easy. 9th ed. Edinburgh: Elsevier, 2019. 194 p.
6. M. Laposata. Laposata's Laboratory Medicine: the Diagnosis of Disease in the Clinical Laboratory. 3rd ed. New York: McGraw-Hill, 2019. 560 p.

7. Настанови Європейського товариства кардіологів (ESC) та респіраторного товариства (ERS) (2020–2024 роки).

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>

Сайт кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра> _____

Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://www.library.vnmu.edu.ua>

Національна наукова медична бібліотека України: <http://www.library.gov.ua/>

Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Англомовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій: <http://www.pubmed.com>

Англомовний веб-ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я:

<https://emedicine.medscape.com/pulmology>

(додати інші е-ресурси відповідно до змісту дисципліни та предметної галузі відповідного робочої програми навчальної дисципліни)

Силабус з дисципліни «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях серцево-судинної та дихальної системи»:

обговорено та затверджено на засіданні кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2

(протокол від « 27 » серпня 2026 року № 1).

Відповідальний(а) за курс:

___ к.мед.н., доцент ЗВО

Олександра ШЕВЧУК

Завідувач кафедри внутрішньої медицини медичного факультету №2

д.мед.н., проф. ЗВО

Вадим ЖЕБЕЛЬ

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)